

[Laurits Pedersen.]

kommunisterne hylder. Jeg lagde med interesse mærke til, at det ærede medlem hr. Aksel Larsen i går havde megen indsigelse at gøre overfor den passus, der igen findes i grundloven: at man skal kun være bundet af sin overbevisning. Det var han meget imod, og det forstår jeg egentlig godt, for han er jo kun bundet af en parole, så det er ikke så mærkeligt. Jeg tror dog, det ligger fjernt fra dansk folkestemning, at man skal kunne bindes af en parole, og derfor lyder det også næsten grotesk, når det ærede medlem står og taler om, hvad det danske folk vil, og hvad det skal. Det er næsten ikke til at holde ud at høre på sådan noget, men det må vi jo desværre en gang imellem.

Til slut vil jeg gerne anbefale det foreliggende forslag. Det kan ikke være afgørende, om tiden ikke skulle slå til, så man får det gennemført efter de data, kommissionen har bestemt. Det kan ikke være afgørende for dette forslag, om man eventuelt skulle tale om det ved politiske møder i nogle måneder for at gøre befolkningen kendt med, hvad det er for et grundlovsforslag, den skal vedtage ved folkeafstemningen, men som jeg har sagt, hvis det skulle lykkes at få det vedtaget i de uger, kommissionen nu har givet rigsdagen til at gennemføre det, så skal det få al den støtte fra min side, som jeg kan give det.

Thestrup: I det grundlovsforslag, der nu foreligger til behandling her i tinget, er der nogle bestemmelser, som jeg har bemærkninger af mere principiel art at gøre til.

Ifølge den nugældende grundlov er forholdet det, at rigsretten består af de ordentlige medlemmer af Højesteret og et tilsvarende antal af landstinget blandt dets egne medlemmer på 4 år valgte dommere; rigsretten påkender de mod ministrene for deres embedsførelse anlagte sager, og ministrene kan af kongen eller folketinget tiltales for deres embedsførelse.

Her er der altså en klar adskillelse mellem den anklagende og den dømmende myndighed. En sådan klar adskillelse foreligger ikke i det nu fremsatte forslag, hvorefter rigsdagen kun skal bestå af eet kammer. Efter forslaget kan ministrene tiltales for deres embedsførelse af kongen eller rigsdagen, medens rigsretten består af Højeste-

rets præsident som formand samt af de øvrige medlemmer af Højesteret og et til disse svarende antal dommere valgt af rigsdagen blandt dens medlemmer. Ganske vist er forholdet altså efter forslaget det, at Højesteret har et medlem mere i rigsretten end rigsdagen, men tilbage bliver der, at rigsdagen på een gang vælger dommere, rejser tiltale og vælger anklager. Det forekommer mig, at dette er uheldigt og i strid med principper, som vi ellers hylder i vor retspleje. Jeg ville finde det naturligere, om rigsretten alene kom til at bestå af Højesterets medlemmer, eventuelt udvidet med landsretternes præsidenter og en lærer i lovkyndighed fra hvert af universiteterne.

Jeg skal endvidere tillade mig at gøre nogle bemærkninger vedrørende ejendoms- og erhvervsretten og disse rettigheders beskyttelse i grundloven. Det fremgår af forhandlingerne om junigrundloven i 1849, at det ikke var nogen tilfældighed, at dennes ejendomsretsparagraf blev indledt med ordene: ejendomsretten er ukrænkelig. Forholdet er nemlig det, at disse ord ikke fandtes i det oprindelige forslag, men blev indsat, fordi man ønskede en almindelig udtalelse om ejendomsrettens ukrænkelighed. Man er heraf berettiget til at slutte, at det, man ville fastslå, var det danske samfunds privatejendomsretlige karakter og tillige, at dette var et led i den borgerlige frihed, som grundloven gav, hvilket sidste fremgår af paragraffens placering i afsnittet om frihedsrettighederne.

Der er siden 1849 sket en betydelig udvikling i vort samfund, og retsbegreberne har været undergivet ændringer i takt med denne udvikling. Det gælder også ejendomsretsbegrebet. Men selvom udviklingen har medført begrænsninger i ejendomsrettens omfang, må jeg dog mene, at vort samfund har bevaret sin privatejendomsretlige karakter. Der må følgelig være en kerne i ejendomsretsbegrebet, der stadig står fast, og som vi derfor, når vi skal give en ny grundlov, må sørge for stadig kommer til at stå fast, hvis ikke vi vil ændre samfundets struktur.

I det foreliggende forslag indledes ejendomsparagraffen, § 74, med de gamle ord fra junigrundloven: ejendomsretten er ukrænkelig, og i paragraffen findes ligeledes bestemmelsen om fuldstændig erstatning ved ekspropriation. Ja, man har yderligere